

Ἐλεύθερη πληροφόρηση

ΔΕΛΤΙΟ
ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗΣ
ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ

ΕΚΔΟΤΗΣ: Ὁ Μητροπολίτης Ἀττικῆς καί Μεγαρίδος ΝΙΚΟΛΑΪΜΟΣ
Ἀριθμός φύλλου 130 1 Ἀπριλίου 2004

Ἡ ἄλλη πορεία

Ἡ ἄλλη πορεία εἶναι τό θέμα, πού μᾶς προσφέρεται, τοῦτες τίς μέρες, γιά μελέτη, στοχασμό καί ἐμβάθυνση. Τό ὁδοιπορικό τῆς ἡπειρης θεϊκῆς ἀγάπης, πού τερματίζει στό Γολγοθά, ἡ ὑπαρξιακή γεύση τῆς ὁδύνης καί τῆς χαρᾶς, ἡ βαθειά ἐμπειρία τῆς ἀνείπωτης χαρμολύπης, εἶναι ἡ δοκιμή, πού παρεμβάλλεται στή στροφή τοῦ δρόμου μας.

Τό μέγα μυστήριο τοῦ Σταυροῦ καί τῆς Ἀνάστασης, πού ση-
μαδεύει τήν ἱστορία, φωτίζεται, δυναμικό καί σωτήριο, στή
συνείδησή μας καί στήν καρδιά μας. Δέν τό σκιάζει ἡ ληημοσύνη.
Δέν τό καλύπτει ἡ αἰθάλη τοῦ χρόνου. Μέσα στήν καταλυτική δίνη
τῆς προσωπικῆς μας μέριμνας ἢ μέσα στήν καταχνιά τῶν κοινῶν
προβληματισμῶν μας, οἱ δέκτες τῶν ψυχῶν μας φορτίζονται μέ
ἄλλα μηνύματα. Καί οἱ ἱερές προκλήσεις, πού διεγείρουν καί ἐμψυ-
χώνουν τήν ἐκκλησιαστική μας οἰκογένεια, χαράσσουν στενό,
ἀλλά βατό, μονοπάτι πρὸς τό κῶρο τῆς μοναδικῆς Θουσίας.

Ο κύκλος τῶν γήϊνων μεριμνῶν μας δέν εἶναι κλειστός. Οἱ κρίκοι τῆς ἀγωνίας μας δέν ἀριθμοῦνται στά δάχτυλα. «Ἐκύκλωσαν αἱ τοῦ βίου με ζάλαι, ὥσπερ μέλισσαι κηρίου, Παρθένε», ἐξομολογούμαστε στήν Παναγία μας. Οἱ προβληματισμοί, αἰνίγματα ἢ προσκόμματα τῆς ζωῆς, βασανίζουν τό λογισμό μας. Σκεπτόμαστε, ψάχνουμε, ἰδρώνουμε, πονοῦμε, θλιβόμαστε. Τά συναπαντήματα, χάσματα, πού ἀνακόπτουν τήν εὐφροσύνη, πυροδοτοῦν τήν ἀγωνία μας. Φορτισμένο τό κύκλωμα τῶν ἀνθρώπων περιπετειῶν, μᾶς ἠλεκτρίζει. Οἱ περιπέτειες γίνονται ἱστορία μας. Σελίδες τῆς προσωπικῆς μας βίβλου. Κομμάτια καί σημάδια τοῦ «εἶναι» μας.

Τώρα, καθώς περπατᾶμε πρὸς τήν Ἑβδομάδα τοῦ Πάθους, δίχως νά σταματήσουμε τή βιοτική μας ἐνασχόληση καί δίχως νά ἀποτινάξουμε τήν ἀλυσίδα τῶν προβληματισμῶν μας, διακρίνουμε τό Πρόσωπο τοῦ σαρκωμένου Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ, νά ἰδρώνει, σηκώνοντας τό βαρὺ Σταυρό καί νά βηματίζει σταθερά πρὸς τήν ὁλοκλήρωση τῆς ἀτίμητης προσφορᾶς Του.

Εκεῖνος, περπατώντας σιωπηλὸς στό αἱματόβρεχτο μονοπάτι, ἀκτινοβολεῖ τή θεϊκὴ γαλήνη, τήν ὑπερούσια ἀγιότητα, τήν ἀπέραντη ἀγάπη. Οἱ ἄνθρωποι, οἱ ἐκπρόσωποι τοῦ γένους μας, πού τὸν ὀδηγοῦν στό Σταυρό, ἐκπέμπουν τὰ σήματα τῆς βαρειᾶς σκοτοδίνης, τῆς ἀκυβέρνητης ἐμπάθειας, τοῦ ἀνθρωποκτόνου καί Θεοκτόνου θυμοῦ. Ἡ συνάντηση καί ἡ ἀναμέτρηση τοῦ πλάσματος μέ τό Δημιουργό του, μοιάζει νά γέρνει πρὸς τήν πλευρά τῆς ἀνθρώπινης εὐτέλειας. Ἡ τελικὴ, ὅμως, νίκη, ἐγγράφεται στή Βίβλο τῆς θυσιαστικῆς Θείας Ἀγάπης. «Χριστὸς ἅπαξ περὶ ἁμαρτιῶν ἔπαθε, δίκαιος ὑπὲρ ἀδίκων, ἵνα ἡμᾶς προσαγάγῃ τῷ Θεῷ, θανατωθεὶς μέν σαρκί, ζωοποιηθεὶς δέ πνεύματι» (Α΄ Πέτρ. γ΄ 18).

Τό πλησίασμα, μέ τό λογισμό καί μέ τήν καρδιά, στήν πένθιμη, ἀλλά σωστικὴ συνοδεία, πού ἀνεβαίνει στό Γολγοθά, εἶναι γιά μᾶς ὑπέρβαση τοῦ στενοῦ ὁριοθεσίου τῆς καθημερινότητας, εἶναι μαθητεία, εἶναι ἐμπλουτισμός μέ καινούργια γνώση καί δυνατότερη ἐμπειρία. Μᾶς δίνει τήν εὐκαιρία νά ψαύσουμε, σέ ἔκταση καί βάθος, τό ἀνθρώπινο δράμα. Καί νά λουστοῦμε στό φῶς καί στή ζεστασιά τῆς Θεϊκῆς Ἀγάπης.



10 Ἑρωτήματα

2

«Προσωπικό δεδομένο»;

Ἀγαπητέ Χριστόδουλε,

Σοῦ ζητῶ νά ἐπικεντρώσεις τήν προσοχή σου σέ ἓνα καυτό ἐρώτημα, πού δέν βασανίζει, μονότροπα, τή δική μου συνείδηση, ἀλλά ἀναστατώνει τίς συνειδήσεις μιᾶς σημαντικῆς πλειονότητας τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ μας χώρου. Τό ἐρώτημα ἐντοπίζει τόν προβληματισμό στήν ιδιότυπη, προσωπική σου, θεολογική καί ἐκκλησιολογική ἀλλοίωση. Στήν παρορμητική σου ἀνέση, νά χαρακτηρίζεις «προσωπικά δεδομένα» τίς πράξεις ντροπῆς τῶν ἀνθρώπων τοῦ στενοῦ σου καί τοῦ εὐρύτερου ἐκκλησιαστικοῦ περιβάλλοντος. Καί στήν ἀβασάνιστη προθυμία σου, νά χορηγεῖς πιστοποιητικά ἀθωότητας, ἐκεῖ, πού εἶναι αὐτόδηλη ἡ διαστροφή καί τό σκάνδαλο ἔχει γίνει ἀνάγνωσμα καί θέαμα καί κατακραυγή σ'

ὅλο τό μήκος καί τό πλάτος τῆς ἐλλη- νικῆς ἐπικράτειας.

α) Ἡ ἀρχή Δαφέρμου.

Σέ ἐρωτῶ, λοιπόν:

Πιστεύεις, πώς τόν Ἐπίσκοπο ἢ τόν κληρικό τῆς Ἐκκλησίας τόν καλύπτει ἀπόλυτα καί τόν καθιστᾷ ἀνέγκλητο ἡ νεόκοπη «ἀρχή προστασίας τῶν προσωπικῶν δεδομένων»;

Πιστεύεις βαθειά καί μέ στήριξη Καινοδιαθηκικοῦ καί Πατερικοῦ λόγου, πώς, ἂν ὁ Ἐπίσκοπος εἶναι τίμιος ἢ ἀνέντιμος, ἅγιος ἢ χυδαῖος, τό ἥθος του καί ἡ ποιότητα τῆς καθημερινῆς του πρακτικῆς ἀποτελοῦν δική του, ἰδιωτική καί ἐντελῶς προσωπική του ὑπόθεση καί πώς κανένας, ἀπό τόν περίγυρό του, μηδέ αὐτό τό Ἐκκλησιαστι-

κό Δικαστήριο, δέν ἔχει τό δικαίωμα νά ἀνασηκώσει τό βαρυστόλιστο ἐπικάλυμμα τῶν ἐκκλησιαστικῶν του τίτλων καί νά φωτογραφήσει τήν ἀρετή ἢ νά καταγγεῖλει τόν καμουφλαρισμένο ἐκφυλισμό τῆς προσωπικότητάς του;

Πιστεύεις, πῶς τό χέρι, πού ὑψώνεται γιά εὐλογία τοῦ συναγμένου πλήθους ἢ γιά ἐλεημοσύνη, δικαιοῦται νά εἶναι, ταυτόχρονα καί χέρι ἀναισχυντίας ἢ ληστείας ἢ ἀδικοπραγίας, δίχως κανέναν νά νομιμοποιεῖται σέ παρέμβαση διαμαρτυρίας ἢ σέ ἐξέγερση ἐνάντια στήν ἐπισκοπική ἀλλοτρίωση ἢ στήν «κραυγαλέα» διαφθορά;

Σοῦ ὑποβάλλω ὅλα αὐτά τά ἐρωτήματα, γιατί, τόν τελευταῖο καιρό καί σύ προσωπικά, ἀλλά καί τά διοικητικά ὄργανα, πού λειτουργοῦν κάτω ἀπό τήν προεδρική σου δικαιοδοσία, ἀνακοινώνετε εἰσηγήσεις καί γνωμοδοτήσεις καί ἀποφάσεις, πού μαρτυροῦν πλήρη εὐθυγράμμιση τοῦ ἐπισκοπικοῦ Σώματος καί ἀνενδοίαστη αὐτοστράτευση στήν καινοφανή ἐκστρατεία τοῦ Δαφέρμου, πού ἐξαπολύθηκε μέ θυρεό τήν «προστασία τῶν προσωπικῶν δεδομένων». Τό πλήρωμα τῆς Ἐκκλησίας, κατάπληκτο καί «κατώδυνο», σᾶς βλέπει νά ὑποκύπτετε καί νά ὑποτάσσεστε στή θορυβοποιό προπαγάνδα τῶν «κατά τεκμήριο» κουλτουριάρηδων, τῶν κλασσικῶν τύπων τοῦ ἀμοραλισμοῦ καί τῆς διαφθοράς, πού κυκλοφοροῦν καί αὐτοπροσδιορίζονται μέ διπλές μάσκες καί μέ διπλά πνευματικά καί ἠθικά διαβατήρια. Μέ τό «κρυφό» διαβατήριο τῆς «μυστικῆς» (!!!) προσωπικῆς ζωῆς καί τῶν «ἀπόρρητων προσωπικῶν δεδομένων». Καί μέ τό «ἐπίσημο» καί «φανερό» τῆς αὐτο-

διαφημιζόμενης ὡς καλλιεργημένης καί ἐξιδανικευμένης κοινωνικῆς εὐπρέπειας.

Τό Δαφέρμο τόν πολέμησες μέ πείσμα, στό κοντινό παρελθόν. Τότε, πού τόλμησε νά συμπεριλάβει τό θρησκευτικό βίωμα στά «προσωπικά δεδομένα» καί ἐκστράτευσε γιά νά προπαγανδίσει καί νά ἐπιβάλλει τή διαγραφή τοῦ θρησκευματος ἀπό τίς ἀστυνομικές μας ταυτότητες. Ἐγραψες ἐναντίον του. Τόν στιγμάτισες ὡς περιφρονητή καί καταλυτή τῆς μακραίωνης πνευματικῆς καί ἐθνικῆς μας παράδοσης. Κάλεσες τό λαό νά τόν ἀποδοκιμάσει καί νά τόν ἀμείψει μέ τήν περιφρόνησή του.

Ὅλοι θυμοῦνται τούς λεκτικούς κεραυνούς σου, πού τούς ἐξαπέλυσες, ὡς ἄλλος «νεφεληγερέτης», ἐνάντια στό Δαφέρμο καί στούς πολιτικοποιημένους συντρόφους του. Καί ὅλοι διασώζουν τίς ὁδηγίες, πού ἔδινες, γιά νά τονώσεις τούς μαχητές τῆς ἐκκλησιαστικῆς πτέρυγας στόν ἀντιστασιακό τους ἀγῶνα.

Πῶς τώρα, σύ, ὁ πολέμιος τῆς ἀρχῆς τῶν «προσωπικῶν δεδομένων», πού εἰσάγει τή διπλοπροσωπία καί τήν ὑποκρισία, ἔφτασες στήν πλήρη ταύτισή σου μέ τό Δαφέρμο; Πῶς διανοήθηκες νά υἱοθετήσεις, κατά τήν ἄσκηση τῶν Συνοδικῶν σου καθηκόντων, ὡς νόμιμο καί ὡς ἐκκλησιολογικά ἀποδεκτό, τό διχασμό τῆς ἐπισκοπικῆς προσωπικότητας, ἔτσι, πού νά μπορεῖ, ἀνενόχλητα, ὁ λειτουργός τῶν Ἀχράντων Μυστηρίων νά ἀσχημονεῖ κατάφωρα, κατά τήν «ιδιωτική του ζωή» (!!!) καί νά μή δικαιοῦται κανέναν νά τόν ἐγκαλέσει γιά σπίλωση τοῦ χαρίσματος του καί γιά προδοσία τῆς ἀποστολῆς

του; Πώς έπéτρεψες στό άρχιερατικό σου χέρι νά ύπογράψει πιστοποιητικά χρηστοθήειας γιά δεσποτάδες καί γιά πρεσβυτέρους, πού ή έξαχρείωσή τους καί ή βρωμιά τους ύπερπλήρωσαν τίς όθόνες τών έλληνικών τηλεοράσεων καί κατάντησαν φόβος καί τρόμος καί άπέχθεια καί σιχαμάρα γιά πιστούς καί γιά άπιστους;

Ή συμπεριφορά σου άποτελεϊ άνιγμα. Κεντρίζει σέ άλυσίδα ύποθέσεων. Καί δίνει άφορμή γιά ποικίλα σχόλια. "Όχι κολακευτικά γιά τό πρόσωπό σου. Καί όχι βοηθητικά στην προσπάθεια στηρίξης του κύρους της σημερινής Ίεραρχίας.

β) Ή Παράδοση; Οί Ίεροί Κανόνες;

Ή αγαπητέ Χριστόδουλε,

"Εβαλες την ύπογραφή σου κάτω άπό την καινοφανή «άρχή προστασίας των προσωπικών δεδομένων», γιά νά σκεπάσεις, μέ τό Δαφέρμειο θεσμικό έξάμβλωμα, τίς άνήκουστες πομπές των φίλων σου Άρχιερέων. Δέν έννοιωσες, όμως, δριμύ έλεγχο, ή, έστω, νυγμό συνείδησης, ότι μέ την προσχώρησή σου αύτή καί μέ τή δημόσια άνακήρυξη της «άρχής Δαφέρμου» ως άπόλυτης νομικής δέσμευσης, ακόμα καί στην περίπτωση βαρύτατων παραβιάσεων του εύαγγελικού νόμου, προδίδεις τούς όρκους σου, περιφρονείς καί ποδοπατείς τίς διδασχές του Κυρίου μας καί ανατρέπεις την ήθική καί κανονική τάξη, πού θέσπισαν μέ τό παράδειγμά τους καί μέ τίς Συνοδικές αποφάσεις τους οί Πατέρες της Έκκλησίας μας;

Είδες πουθενά, στό Ίερό μας Εύαγγέ-

λιο, νά κατακυρώνει ό σαρκωμένος Λόγος του Θεού τό δικαίωμα έλεύθερης, σκοτεινής διακίνησης της προσωπικότητας καί την ύποχρέωση του συνόλου νά άποδέχεται ή νά άμνηστεύει τά έργα της διαστροφής, πού καλύπτονται μέ τόν έπιβλητικό μανδύα της προσωπικής έλευθερίας; Δέν ήλεγξε ό Κύριός μας, μέ πύρινους λόγους, την ύποκρισία των Γραμματέων καί των Φαρισαίων, πού κυκλοφορούσαν, στους δημόσιους χώρους, μέ την ταυτότητα της θρησκευτικής εύαισθησίας, της ακρίβειας καί της άγιοσύνης, ένώ παραβίαζαν τά «βαρύτερα του νόμου, την κρίσιν καί τόν έλεον καί την πίστιν» (Ματθ. κγ΄ 23); Δέν τούς κατήγγειλε, μέ άνοιχτή, δημόσια έπιτίμηση; Δέν διατύπωσε τή βαρύτατη εκείνη κατηγορία: «Ουαί ύμϊν, γραμματείς καί Φαρισαίοι ύποκριταί, ότι παρομοιάζετε τάφοις κεκονιαμένοις, οΐτινες έξωθεν μέν φαίνονται ώραϊοι, έξωθεν δέ γέμουσιν όστέων νεκρών καί πάσης άκαθαρσίας» (Ματθ. κγ΄ 27);

Δέν διαπίστωσες, αγαπητέ Χριστόδουλε, φυλλομετρώντας όλόκληρη την Καινή μας Διαθήκη, ότι τό μεγάλο χρέος όλων μας, άπό τόν Έπίσκοπο της Έκκλησίας, πού προχωρεί καί άνεβαίνει τίς βαθμίδες του Πανάγιου Θυσιαστηρίου, ίσαμε τόν πιστό, πού στέκεται, ταπεινός ίκέτης, στό νάρθηκα του Ναού, εΐναι ή διαφάνεια; Ή άπερίτητη είλικρίνεια; Ή άπαγκίστρωση άπό τή νοοτροπία καί άπό τά έργα του σκότους καί ό τίμιος βηματισμός μέσα στη φωτοχυσία της αλήθειας;

Άπανωτές οί σχετικές διδασκαλίες καί ύπομνήσεις της Καινης μας Διαθήκης. Κατηγορηματικές οί έγκλήσεις κατά των «έργων του σκότους», πού

δέν άντέχουν στη δημόσια προβολή. Ἐπάλληλες οἱ ἀναλύσεις τῆς φωτεινῆς γνησιότητος καί τῆς καθαρότητος τῆς ἀνακαινισμένης ὑπαρξης, πού δέν φοβᾶται τόν ἔλεγχο, δέν καταφεύγει στήν πονηρή καί ἐνοχη ἀπόκρυψη καί δέν κυκλοφορεῖ, μασκαρεμένη, μέ τή μάσκα τῆς ὑποκρισίας.

«Αὕτη δέ ἐστίν ἡ κρίσις, ὅτι τό φῶς ἐλήλυθεν εἰς τόν κόσμον, καί ἡγάπησαν οἱ ἄνθρωποι τό σκότος μᾶλλον ἢ τό φῶς». Γιατί; «Ἦν γάρ πονηρά αὐτῶν τά ἔργα» (Ἰωάν. γ' 19).

Καί ἡ θεϊκή διαλεκτική συμπληρώνεται μέ τήν ἐπισήμανση: «Πᾶς γάρ ὁ φαῦλα πράσσων μισεῖ τό φῶς καί οὐκ ἔρχεται πρὸς τό φῶς, ἵνα μή ἐλεγχθῇ τά ἔργα αὐτοῦ· ὁ δέ ποκὼν τήν ἀλήθειαν ἔρχεται πρὸς τό φῶς, ἵνα φανερωθῇ αὐτοῦ τά ἔργα, ὅτι ἐν Θεῷ ἐστίν εἴργασμένα» (στ. 20, 21).

Ὅλες αὐτές οἱ διδαχές-καί πολλές ἄλλες ἀναφορές-εἶναι λόγια τοῦ Κυρίου μας, πού δέν ἐπιδέχονται ἀλλοίωση. Εἶναι ἀρχές, πού προσδιορίζουν καί ἀποκρυσταλλώνουν τήν «καινὴ ζωή». Τήν ἀναγέννηση «ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ». Τό κλίμα τῆς καθαρότητος καί τήν ἀμεσότητα τῆς σχέσης, πού δένουν τά μέλη τῆς Ἐκκλησίας στήν ἐνότητα τοῦ ἐνός Ἀγίου Σώματος.

Στή βάση τῆς ἀπόλυτης διαφάνειας, πού τή θεσμοθέτησε ὁ Θεάνθρωπος Κύριός μας, περπάτησαν οἱ ἅγιοι Ἀπόστολοι. Τό κήρυγμά τους καί ἡ ἀναστροφή τους ἀποτελέσαν ἐνεργοποίηση καί ὑλοποίηση τῆς θεϊκῆς ἐντολῆς καί οἰκοδόμησις τῆς παράδοσης, πού πλοηγεῖ, ἴσαμε σήμερα, τό σκάφος τῆς Ἐκκλησίας.

Ἐπιλεκτικά, σοῦ ὑπενθυμίζω τήν ἔντονη ὑπόμνηση καί παρακίνηση τοῦ

μεγάλου ἀποστόλου μας, τοῦ Παύλου, πού σύ φιλοδοξεῖς νά ὀνομάζεσαι διάδοχός του, πρὸς τά μέλη τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἐφέσου: «Καί μή συγκοινωνεῖτε τοῖς ἔργοις τοῖς ἀκάρποις τοῦ σκοτους, μᾶλλον δέ καί ἐλέγχετε· τά γάρ κρυφῇ γινόμενα ὑπ' αὐτῶν αἰσχρόν ἐστι καί λέγειν· τά δέ πάντα ἐλεγχόμενα ὑπὸ τοῦ φωτός φανεροῦνται· πᾶν γάρ τό φανερούμενον φῶς ἐστίν» (Ἐφεσ. ε' 11-13).

Ὅταν βλέπεις νά ἐκδιπλώνονται μπροστά σου αὐτές οἱ διαπιστώσεις καί αὐτές οἱ ἐντολές, μπορεῖς νά ἰσχυριστεῖς (ὄχι καινοτομώντας, ἀλλά κενολογώντας), ὅτι βαρύτατα παραπτώματα λειτουργῶν τῆς Ἐκκλησίας δικαιοῦνται ἢ ἐπιβάλλεται νά σκιαζοῦνται κάτω ἀπὸ τή νεφέλη τῆς ἀρχῆς προστασίας τῶν προσωπικῶν δεδομένων» καί νά μὴν ἀντιμετωπίζονται δραστηκᾶ καί ἀποτελεσματικᾶ ἀπὸ τήν ὑπεύθυνη πνευματικὴ ἡγεσία;

Καί θά μοῦ ἐπιτρέψεις νά γίνω προκλητικότερος. Ἔχεις, ἔστω καί ἓνα παράδειγμα φωτισμένου ἡγέτη τῆς Ἐκκλησίας μας, ἔχεις ἓνα σοφό καί θεόπνευστο Πατέρα, ἓνα κήρυκα καί ὑπερασπιστὴ τῆς Ὁρθόδοξης πίστεως, πού νά διατύπωσε, πρὶν ἀπὸ σένα, παρόμοια ἀρχή; Βρῆκες πουθενά, στήν πολύτομη Πατερικὴ γραμματεία, μιά σελίδα, ἢ, ἔστω, μιά παράγραφο, ἢ, ἀκόμα καί μιά γραμμὴ, πού νά εἰσηγεῖται τήν ἐπικάλυψη τῶν εἰδεχθῶν παραπτωμάτων, μέ τό σκεπτικόν, ὅτι ἀποτελοῦν περιουσία τῆς προσωπικῆς ζωῆς καί δέν ἐπιδέχονται διερεύνηση ἢ ἀποκάλυψη;

Αἰώνων ἐκκλησιαστικὴ ζωὴ κύλησε πρὶν ἀπὸ τή δική μας γενιά. Προσωπικότητες οἰκουμενικοῦ κύρους ἐκόσμη-

σαν και φωταγώγησαν τους επσκοπικούς θρόνους. Και κανέναν, μά κανέναν, δεν διανοήθηκε να ιδιωτικοποιήσει την αμαρτία και να αμνηστεύσει, με ρήτρα Συνοδικής έγκυρότητας(!!) τις ένοχές.

Ο πρώτος, πού τόλμησε την παραβίαση της όμοφωνης Πατερικής παράδοσης, είσαι σύ. Έσπασες την αλυσίδα του ιεροϋ χρέους της κρυστάλλινης διαφάνειας. Θώπευσες και κάλυψες τη διαφθορά. Έγκατέστησες στο Συνοδικό μέγαρο, έπίσημα και θεσμικά αποδεκτά, τά δαιμόνια της υποκρισίας. Τη Δαφέρμεια προστασία των ποικίλων ήθικων έκτροπων. Την αποδοχή και τη νομιμοποίηση όλων των διεφθαρμένων ρασοφόρων, πού σύρουν στα σκάκια του αγοραίου έρωτα τό ράσο και διασύρουν τό ποιμαντικό λειτούργημα. Την έπίσημη παράδοση των αγίων «*τοίς κυσί*» και την παράθεση των μαργαριταριών «*έμπροσθεν των χοίρων*» (Ματθ. ζ' 6).

γ) Τό νομικό πλαίσιο.

Έντύπωση έχει προξενήσει, σε ευρύτερο φάσμα μελών της αγιότατης Έκκλησίας μας, ό ίσχυρισμός σου, ότι την υιοθέτηση της Δαφέρμειας θεωρίας, την αναγνώριση στους ρασοφόρους του δικαιώματος κρυφής ζωής και την, «κατά συρροή», παραπομπή όλων των στοιχείων, πού ένοχοποιούν φίλους σου άρχιερείς, στο άρχετο, την επιβάλλει ή Συνταγματική κατοχύρωση του ιδιωτικού τους βίου.

Διακηρύττεις, πώς, δεν κάνεις διακρίσεις, δεν εύνοεις τη φαυλότητα, αλλά απλά και μόνο, υπηρετείς τη νομιμότητα. Πώς, ό,τι κάνεις άποτελεί

συμμόρφωση στις δεσμευτικές διατάξεις του Νομικού πλαισίου της σύγχρονης ζωής. Πώς άσκεις «εϋόρκως» και «νομοτύπως» τά καθήκοντά σου.

Ίδιαίτερα άναστατώνεσαι και όχυνώνεσαι πίσω από τό παραπέτασμα της «νομιμότητας, όταν οί καταγγελίες έναντίον των φίλων σου άρχιερέων συνοδεύονται με ήλεκτρονικό άποδεικτικό ύλικό. Μέ κασέτες, πού προέρχονται από ύποκλοπές τηλεφωνικών συνδιαλέξεων τους και με βιντεοκασέτες, πού συλλαμβάνουν «έπ' αϋτοφώρῳ» τους προδότες του άνδρισμοϋ τους. Στη συλλογή και στην ύποβολή αϋτών των δεδομένων άνακαλύπτεις, πρίν άκόμα τά μελετήσεις προσεκτικά, δυό σοβαρές παραβιάσεις του Νόμου. Ή πρώτη παράβαση, είναι ότι άποτελοϋν ύποκλοπές. Δόλια(!!) «κλοπή» έμπιστευτικής συνομιλίας ή προσωπικής δραστηριότητας, πού δικάζεται και καταδικάζεται βάσει του Ποινικού Δικαίου. Και ή δεύτερη, ότι, μέ την κοινοποίηση των προσωπικών δεδομένων, χωρίς τη συγκατάθεση του ύπόλογου προσώπου, έκτίθεται και διασύρεται ό ιδιωτικός του βίος, πού ή σύγχρονη πολιτιστική εξέλιξη τόν θεωρεί άπαραβίαστο.

Θά μοϋ έπιτρέψεις δυό μικρά σχόλια.

Τό πρώτο αναφέρεται στο «κατηγορητήριο» της ύποκλοπής. Όταν, άδελφέ μου, παραδέχεσαι, πώς οί κασέτες ή οί βιντεοκασέτες άποτελοϋν προϊόντα ύποκλοπής, αϋτόματα έκφράζεις την πεποίθησή σου, ότι τό περιεχόμενό τους είναι άϋθεντικό. Δεν είναι σκηνοθετημένη άπάτη. Δεν είναι σκυφαντική, κακόβουλη ύφανση ψεύτικων στοιχείων. Είναι «κλοπή» των «έρ-

γων τοῦ σκότους», πού κρυφά, ἀλλά αὐθεντικά, φωτογραφίζουν τήν προσωπικότητα καί μετροῦν τήν ἠθική της ποιότητα. Ἄν τίς παραμερίσεις ἤ τίς ἀπορρίψεις, δέν διαλευκαίνεις τό σκάνδαλο καί δέν ἀπαλλάσσεις τόν ἑαυτό σου καί τούς Συνοδικούς συντρόφους σου ἀπό τήν κατηγορία τῆς «ὑποπτης εὐνοίας» καί τῆς «συνενοχῆς». Μόνο, πού κλείνεις τά μάτια, καμώνεσαι, ὅτι δέν βλέπεις καί δέν ἀκοῦς, ἔστω καί ἂν ἔξω ἀπό τήν αἴθουσα τῶν Συνοδικῶν διασκέψεων (ἀκόμα καί μέσα στό Συνοδικό κτίριο) τά πονηρά σχόλια καί ἡ κατακραυγή ἀναπλάθουν τό σκάνδαλο καί φτύνουν πρὸς κάθε κατεύθυνση.

Ἄλλωστε, ἂν τό καλοσκεφεῖς, ἀνεπιμέλειος ἀπό εἰσηγήσεις ἐνόχων φίλων σου καί ἀπό προσωπικές σου ἀγκυλώσεις, ἡ κρυφή φωτογράφιση τῆς διαφθορᾶς ἢ ἡ ὑποκλοπὴ τῶν χυδαίων συνδιαλέξεων ἀποτελεῖ, γιά τούς προβληματισμένους καί σκανδαλισμένους παράγοντες τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ ἢ τοῦ κοινωνικοῦ χώρου, μονόδρομο. Δέν ἔχουν, δυστυχῶς, ἄλλο τρόπο δυναμικῆς ἀντίδρασης. Δέν ἔχουν ἄλλη δυνατότητα νά ἀφυπνίσουν τήν ἐκκλησιαστικὴ διοίκηση καί νά τήν πείσουν, ὅτι πρέπει νά δραστηριοποιηθεῖ καί νά καθάρει τήν κόπρο τοῦ Αὐγείου.

Ὅταν, σέ μιά ἐπισκοπικὴ ἐπαρχία ἢ σέ μιά ἐνορία, οἱ ἄνθρωποι ἔχουν τρομακτικές καί ἀηδιαστικές ἐνδείξεις, πού συγκλίνουν, ὅλες, σέ ἀσυνήθιστες ἐκτροπές τοῦ δεσπότη τους ἢ τοῦ ἐφημερίου τους καί ὅταν βλέπουν νά ἀπορρίπτονται οἱ καταγγελίες τους, ἀπὸ τόν πρόεδρο τῆς Συνόδου καί ἀπὸ τούς Συνοδικούς Συνέδρους, μέ τό αἰτιολογικὸ, ὅτι εἶναι ἀνεπαρκεῖς, τί θέ-

λεις νά κάνουν; Νά συμβιβαστοῦν μέ τὴ διαφθορά; Νά ἀποδεχτοῦν τὸν δημόσια «κραγμένο» ρασοφόρο, ὡς πνευματικὸ τους πατέρα; Ἡ νά ὀργανώσουν τήν ὑποκλοπὴ τῶν ἐλεεινῶν τηλεφωνημάτων του καί τὴ μυστικὴ βιντεοσκόπηση τῶν ποικίλων τολμημάτων του, γιά νά τὰ ὑποβάλουν, ὡς ἀποδεικτικὸ ὑλικό, στὸν πρόεδρο τῆς Συνόδου καί στὰ μέλη τῶν ἐκκλησιαστικῶν Δικαστηρίων; Τί ἄλλο μποροῦν νά κάνουν οἱ σκανδαλισμένοι καί πικραμένοι αὐτοὶ ἄνθρωποι, γιά νά ἀπαλλαγοῦν ἀπὸ τό ἄγος; Ποιὰ ντοκουμέντα νά καταθέσουν, γιά νά πείσουν τόν Ἀρχιεπίσκοπο καί τούς συνεπιτελεῖς του, ὅτι πρέπει νά δράσουν ἄμεσα καί ἀποτελεσματικά, γιά νά σταματήσῃ ἡ ἐπέκταση τοῦ σκανδαλισμοῦ καί ὁ καταλυτικὸς διασυρμὸς τῆς Ἐκκλησίας μας; Ἄν σύ ἔκανες τό καθήκον σου, ἢ (γιά νά τό προσδιορίσω σκληρότερα) ἂν εἶχες τήν τόλμη, νά ἐγγίσεις, μέ θάρρος, τήν πληγὴ), δέν θά προσέφευγαν οἱ πιστοὶ μας στό ἔσχατο μέτρο. Στὴν ὑποκλοπὴ ἢ στὴ μυστικὴ βιντεοσκόπηση τῶν ἀθλιοτήτων.

Μέ περισσότερη σκληρότητα θά ἀντιμετωπίσω τό δεύτερο «κατηγορητήριό» σου. Τὸν ἰσχυρισμό σου, ὅτι ἡ ὑποκλοπὴ τηλεφωνικῶν συνδιαλέξεων ἢ ἡ κρυφὴ βιντεοσκόπηση αἰσχροτατων ἐπιδόσεων ἀποτελεῖ ἀνεπίτρεπτη καί παράνομη εἰσβολὴ στὴν ἀπόρρητη ἰδιωτικὴ ζωὴ καί παραβίαση καί δημοσιοποίησις τῶν προσωπικῶν δεδομένων. Αὐτὴ τὴν ἔνσταση, δέ διακαιοῦσαι νά τὴν προσαγάγεις σύ, ὁ ἐπικεφαλὴς τῶν ποιμένων τῆς Ἐκκλησίας. Μόνο ἄνθρωπος ἄσχετος μέ τὴ θεολογία καί μέ τὴ ζωὴ τῆς Ὁρθό-

δοξης Ἐκκλησίας μας, ἀμύητος στό Κανονικό Δίκαιο καί στή διαδικασία ἐπιλογῆς τῶν νέων ἐκκλησιαστικῶν λειτουργῶν, θά μπορούσε νά μιλήσει γιά μυστική, ἰδιωτική ζωή, πού δέν ἐκβάλλει στήν καθημερινότητα καί δέν ἐπηρεάζει, θετικά ἢ ἀρνητικά, τό ἱερό λειτουργήμα. Ὁ Ἄρχιεπίσκοπος, οὔτε κἄν ὑπαινικτικά, δέν νομιμοποιεῖται νά καταλύσει τό νόμο τῆς καθολικῆς καί ἀσκίαςτης διαφάνειας, πού ἐπιβάλλουν ἡ Καινή Διαθήκη καί οἱ Ἱεροί Κανόνες τῆς Ἐκκλησίας μας καί νά υἱοθετήσῃ τήν ἀρχή προστασίας τοῦ ἀνήθικου ἰδιωτικοῦ βίου.

δ) Ἡ χρήση τῶν κασετῶν.

Ἡ ἐπιμονή σου, ἀγαπητέ Χριστόδουλε, νά ἀρνεῖσαι τά ὁπτικά καί ἡχητικά ντοκουμέντα, ἐπειδή δῆθεν ἀπαγορεύουν τή χρήση τους οἱ διατάξεις, πού ἀναφέρονται στά ἀτομικά δικαιώματα καί στήν προστασία τῶν προσωπικῶν δεδομένων, εἶναι καί ἐκκλησιολογικά ἀπαράδεκτη καί κοινωνικά ἀδικοαίωτη.

Σύ παρακολουθεῖς βῆμα πρὸς βῆμα τήν ἐπικαιρότητα. Δέν σοῦ διαφεύγει ἡ παραμικρή ἀλλαγὴ στήν τεχνουργία τοῦ ἱστορικοῦ τάπητα. Πῶς δέν ἀντιλήφθηκες τήν ἀλλαγὴ τοῦ δικονομικοῦ κώδικα, πού σχετίζεται μέ τήν ἀποδοχή καί τήν ἀξιοπιστία τοῦ ὁπτικοῦ καί ἡχητικοῦ ὕλικου; Δέν πῆρε τό μάτι σου τή διαδικασία, πού ἐκδιπλώθηκε κατὰ τή διαδρομὴ τῆς πολύκροτης δίκης τῶν μελῶν τῆς ὀργάνωσης τῆς 17 Νοέμβρη; Δέν διάβασες, πῶς ἀναζητήθηκαν καί διερευνήθηκαν προσεκτικά οἱ κασέτες μέ τίς ὑποκλοπές τῶν τηλεφωνημάτων; Δέν πῆρες εἴδηση, πῶς κανέ-

να σχετικό ὁπτικό καί ἡχητικό ντοκουμέντο δέν παραθεωρήθηκε, ἀλλὰ ἐντάχθηκε στό φάκελλο καί ἀποτέλεσε στοιχεῖο ὑποβοηθητικό στή διαπίστωση ἢ διερεύνηση τῆς ἐνοχῆς; Ἄν τό ὑπεύθυνο, τριμελές ἐφετεῖο δέν μπλοκαρίστηκε ἀπὸ τὴν «ἀρχὴ προστασίας τῶν προσωπικῶν δεδομένων» καί δέν θεώρησε ἀνεπίτρεπτη καί παράνομη τὴν ἐξέταση τοῦ περιεχομένου τῶν κασετῶν, ποιά εὐαίσθησις ἀνέκοψε τὸν πνευματικό ἡγέτη, τὸν Ἀρχιεπίσκοπο, στήν ἐκτέλεση τοῦ χρέους του; Ποιά ἀπολογία μπορεῖ νά δώσει στὸν Ἀρχηγό τῆς Ἐκκλησίας μας, στήν ἀτέλειωτη χορεία τῶν Συνοδικῶν Πατέρων, πού θέσπισαν τοὺς Ἱερούς Κανόνες καί στό σύγχρονο ἐκκλησιαστικό πλήρωμα γιά τὴν ἀρχειοθέτηση (δίχως ἐξέταση) τῶν πειστηρίων τῆς διαφθορᾶς τῶν ξεπεσμένων ρασοφόρων;

Οἱ πολιτικοὶ δικαστές δέν ἔκριναν, πῶς παραβαίνουν τό νόμο καί τὴ Συνταγματικὴ προστασία τοῦ προσώπου, ἀνασκαλεύοντας ὅλες τίς κασέτες καί συλλέγοντας τίς χρήσιμες πληροφορίες. Καί ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Χριστόδουλος (νομιμόφρονas (!!!) ὅταν πρόκειται νά καλύψει τοὺς ὁμοφυλόφιλους φίλους του καί περιφρονητὴς τοῦ Νόμου καί τῶν Ἱερῶν Κανόνων, ὅταν στοχεύει στήν ἐξόντωση τῶν πραγματικῶν ἢ ὑποθετικῶν ἀντιπάλων του) σηκώνει τό λάβαρο τῆς «νομιμοφροσύνης» καί, κάτω ἀπὸ τό λάβαρο, συνάγει καί ἀποθησαυρίζει τὸν ἡθικὸ βούρκο.

Δέν θά κλείσω αὐτὴ τὴν παράγραφο, ἂν δέν συμπεριλάβω καί τὴ δημοσιογραφικὴ παρουσίαση πρόσφατης ἀπόφασης τοῦ Ἀρείου Πάγου, πού

κονιορτοποιεί τη νομική σου διαλεκτική, αγαπητέ Χριστόδουλε, και σε αποδεικνύει υποπτο άδικαίωτης εϋνοιας προς τούς διεφθαρμένους συναδέλφους σου. Και θά φέρω και αυτό τό στοιχείο στη δημοσιότητα, όχι για νά μεταπείσω τόν 'Αρχιεπίσκοπο. Γιατί αυτό δέν τό βλέπω έφικτό. Άλλά για νά ένημερώσω τούς είλικρινείς άναγνώστες μου. Και για νά τούς πείσω, πώς ή άπόρριψη και ή άρχαιοθέτηση τών μαρτυριών της ύποκλοπής άποτελεϊ μηχανορραφία στρέβλωσης και της έκκλησιαστικής και της ποινικής δικονομίας.

Άντιγράφω άπό την έφημερίδα «Έλευθεροτυπία», της 26ης Ίανουαρίου 2004:

«Τό πράσινο φως άνάβει ό "Άρειος Πάγος για τή χρήση άπό τά δικαστήρια άποδεικτικών μέσων πού άποκτήθηκαν παράνομα. Όπως άποφάνθηκε τό Ποινικό Τμήμα του δικαστηρίου, ή παράνομη μαγνητοφώνηση συνομιλίας μπορεί νά ληφθεϊ υπόψη άπό τό δικαστήριο και, μάλιστα, για νά θεμελιώσει τήν ένοχή του κατηγορουμένου, στίς περιπτώσεις, πού δέν μπορεί διαφορετικά νά άποδειχθεϊ ή διάπραξη άδικήματος.

Μέχρι σήμερα, κυρίως τά ποινικά δικαστήρια χρησιμοποιούσαν ως άποδεικτικό μέσο τίς μαγνητοταινίες πού ήταν προϊόν ύποκλοπής, για τήν ύπερ-

άσπιση του κατηγορουμένου. Τώρα, ό "Άρειος Πάγος κάνει στροφή στη νομολογία και έπιτρέπει νά λαμβάνεται υπόψη τό περιεχόμενο άθέμιτων μαγνητοφωνήσεων και σε βάρος κατηγορουμένου».

Ό "Άρειος Πάγος, μέ τή νέα του νομολογία, δίνει τό πράσινο φως στη χρήση τών «έξ ύποκλοπής» μαγνητοταινιών, όχι μόνο για τήν ύπεράσπιση, αλλά και για τή θεμελίωση κατηγορίας.

Σύ, άδελφέ μου Χριστόδουλε, θά συνεχίσεις νά πετάς στό καλάθι τών άχρήστων ή νά κρύβεις στά βάθη του άρχείου σου τίς μαγνητοταινίες, πού κραυγάζουν για τά ήθικά σκάνδαλα τών «ύμετέρων» σου; Άν συνεχίσεις αυτή τήν τακτική, δέν θά δικαιούσαι νά πατήσεις και νά στηρίξεις τήν πρακτική σου στίς διατάξεις του Νόμου και στίς έπιταγές της «άρχης προστασίας τών προσωπικών δεδομένων». Θά κάνεις αύθαίρετη πράξη, πού θά έκθέτει και σένα, ως συνένοχο.

Άπό κει και πέρα, τά παράθυρα τών τηλεοπτικών καναλιών, όρθάνοιχτα, θά προβάλλουν τά σκάνδαλα, θά ύπομνηματίζουν τή δική σου άνεξήγητη και ύποπτη εϋνοια στους σκανδαλοποιούς και θά σοϋ χρεώνουν τή δεσποτική και ίερατική έξαχρείωση.

Αύτή τή χρέωση δέν τή φοβάσαι;

Ο ΑΤΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΜΕΓΑΡΙΔΟΣ
ΝΙΚΟΔΗΜΟΣ

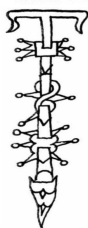
«Τί ποιείς άνθρωπε; Παρεβάθι ό νόμος, κατεφρονήθη σωφροσύνη, πλημμελήματα τοσαῦτα έτολήμθη παρά τινος τών ίερωμένων, τά άνω κάτω γέγονε, και ού φρίττεις; Άλλ' ό μέν προφήτης και αύτά τά άναίσθητα στοιχεΐα καλεΐ προς έκτασιν και κοινωνίαν του θρήνου τών κοινή πεπλημμελημένων κακών, "Έξέστη ό ούρανός", λέγων, "και έφριξεν ή γη επί πλείον σφόδρα" και πάλιν "πενθήσει ό Κάρμηλος, πενήθσει οίνος, πενήθσει άμπελος". Και τά μέν άψυχα πενήθει και στένει και συναγανακτεί τῷ Δεσπότη, σύ δέ ό λογικός ούκ άλγεις; ούκ έπιτιμᾷς; ού γίνη χαλεπός τιμωρός τών του Θεού νόμων, αλλά κοινωνεις;».

Ίωάννου του Χρυσοστόμου : Όμιλία στόν ΜΘ' Ωαλμό



ΤΟ ΧΡΟΝΙΚΟ ΤΗΣ ΝΤΡΟΠΗΣ

(1974 - 2004)



ριάντα χρόνια συμπληρώνονται έφε-
τος από τις θλιβερές εκείνες ημέρες
του 1974, κατά τις όποιες διαπρά-
χθηκε, μέσα στο πυκνό σκοτάδι της
δικτατορίας του Ίωαννίδη, τὸ με-
γάλο ἐκκλησιαστικὸ ἀτόπημα, ἴσως
τὸ μεγαλύτερο καὶ τὸ τραγικότερο στὴ
σύγχρονη ἐκκλησιαστικὴ ἱστορία, μὲ τὴν
αὐθαίρετη, τὴ βίαιη, τὴν ἀντικανονικὴ καὶ
τὴν πραξικοπηματικὴ ἔκπτωση δώδεκα
ἐντιμῶν καὶ ἄξιων Ἀρχιερέων, οἱ ὅποιοι,
κατὰ γενικὴ παραδοχὴ καὶ ὁμολογία, μὲ
τὸ γνήσιο ἐκκλησιαστικὸ τους φρόνημα,
τὴν ἀγία βιωτὴ τους καὶ τὴν πνευματικὴ
τους προσφορὰ λάμπρυναν τὸ ἐπισκοπικὸ
λειτουργημα. Καὶ σὰν νὰ μὴν ἔφτανε μόνο
αὐτό, ἡ ἐκκλησιαστικὴ μας διοίκηση, μὲ
τις σκόπιμες μεθοδεύσεις της καὶ τὰ γνώρι-
μα τεχνάσματά της, τὸ μετέφερε καὶ τὸ δια-
τηρεῖ ἀπὸ «στιγμιαῖο ἔγκλημα» σὲ «διαρ-
χὲς καὶ ἰσόβιο» μέχρι τὶς ἡμέρες μας, μὲ
τις ὅποιες θλιβερές παραλλαγές καὶ τὶς
ὅποιες κατασκευασμένες παραμέτρους του.
Καὶ πρέπει ἐδῶ νὰ τονιστεῖ ὅτι γιὰ τὴ δημι-
ουργία, τὴ συντήρηση καὶ τὴ διατήρηση
τοῦ πελώριου αὐτοῦ προβλήματος θεω-
ροῦμε συμμέτοχη καὶ συνυπεύθυνη ὅλη τὴ
χορεία τῆς Ἱεραρχίας «τὴν τε γεγονυῖαν,
τὴν τε παροῦσαν καὶ τὴν ἐσομένην». Ἀξίζει
κατὰ καιροὺς καὶ «ἐπετειακά» νὰ ἐπαναφέ-
ρουμε τὰ γεγονότα στὴ μνήμη ὅλων μας,

ἔστω καὶ ἐπιγραμματικά, γιὰ ἓνα κυρίως
σκοπὸ. Νὰ τὰ γνωρίσουν οἱ νέοι, οἱ ἐπιγε-
νόμενοι καὶ νὰ ἀποτελέσουν γι' αὐτοὺς πα-
ράδειγμα πρὸς ἀποφυγὴ, γιὰ νὰ μὴν ταλαι-
πωρηθεῖ τὸ σῶμα τῆς ἐκκλησίας στὸ μέλ-
λον μὲ ἄλλες ὅμοιες καὶ θλιβερές περιπέ-
τειες.

Ἡ δοκιμασία αὐτὴ γιὰ τοὺς δώδεκα
ἀγωνιστὲς Ἱεράρχες ἦταν μιὰ νέα εὐκαιρία
δράσης καὶ προσφορᾶς. Ὅλα τὰ χρόνια,
ποὺ ἀκολούθησαν, καὶ ἦταν πολλά, ἀφο-
σιώθηκαν ἀθόρυβα, ὅπως πάντα, στὸ πνευ-
ματικὸ τους ἔργο, ποὺ ἦταν ὁ μοναδικὸς
σκοπὸς καὶ στόχος τῆς ζωῆς τους. Καὶ ὅταν
μετὰ δεκατέσσερα χρόνια ἦλθε ἡ πλήρης
δικαίωση ἀπὸ τὸ Συμβούλιο τῆς Ἐπι-
κρατείας, οἱ δικαιωθέντες Ἱεράρχες δὲ θρι-
αμβολόγησαν, δὲν ὑψώσαν σημαία νίκης.
Μὲ ἄκρα ταπείνωση καὶ βαθεῖα συναίσθηση
τῆς καταστάσεως, ἀπὸ τὴν πρώτη κιόλας
ἐβδομάδα ἀπὸ τὴν ἔκδοση, στίς 30-10-
1990, τῶν πανηγυρικῶν ἀκυρωτικῶν ἀπο-
φάσεων, οἱ ὅποιες ἐξαφάνισαν καὶ κατέ-
στησαν ἀνύπαρκτες ὅλες τὶς ἐκπρωτικὲς
πράξεις ὡς παράνομες καὶ ἀντικείμενες
στὸ Σύνταγμα καὶ στοὺς ἐκκλησιαστικοὺς
νόμους, ἀπέστειλαν στὴ Σύνοδο Γράμμα
μὲ διάχυτο τὸ πνεῦμα ἀδελφικῆς ἀγάπης
καὶ καταλλαγῆς, στὸ ὁποῖο, μεταξὺ ἄλλων,
ἔγραφαν καὶ τούτα: «Ἐπιθυμοῦμε νὰ δη-
λώσωμεν εἰς ὅλους τοὺς ἀδελφοὺς Ἱεράρ-

χας, ὅτι πρόθεσίς μας καὶ διακαὴς πόθος μας εἶναι ἡ ἐπούλωση τῶν πληγῶν καὶ ἡ ἀποκατάστασις τῆς ἐνότητος τοῦ σώματος τῆς Ἑλληνικῆς Ἱεραρχίας... Παραμερίζομεν τὰς πικρίας, τὰς ὁποίας ἐκέρασεν εἰς ἡμᾶς ἡ δεκαπενταετὴς περιπέτεια καὶ ὁραματιζόμεθα τὴν ἐν ἀγάπῃ καὶ ἀληθινῇ κοινωνίᾳ Χριστοῦ συμμετοχὴν εἰς τὸ ζωοπάροχον Ποτήριον τῆς Θείας Εὐχαριστίας» (5-11-1990).

Καὶ ἀντὶ ἡ παραπάνω ἀμετάκλητη δικαστικὴ ἀποκατάστασις, καὶ ἀντὶ τὸ πνεῦμα ἀγάπης καὶ καταλλαγῆς, ποὺ ἐπέδειξαν οἱ τόσο ἄδικα δοκιμασθέντες Ἀρχιερεῖς, νὰ ἀφυπνίσαι καὶ νὰ συνεγείρει τις ἀρχιερατικὰς συνειδήσεις τῶν Ποιμένων μας καὶ νὰ ἀποτελέσει τὴν βᾶσιν γιὰ τὴν ἐπανόρθωσι τῶν πραγμάτων, ἡ ἀπάντησις ποὺ δόθηκε ἦταν οἱ νέες διώξεις καὶ οἱ νέες περιπέτειες. Τὸ πνεῦμα ἄλλωστε τῆς ἐχθρικῆς διάθεσις καὶ ἀνελικρίνειας φάνηκε ξεκάθαρο ἀπὸ τὴν πρώτη στιγμὴ σὲ μιὰ ἀνακοίνωσι τῆς Συνόδου ποὺ ἐκδόθηκε κάτω ἀπὸ τὴν πίεσι καὶ ἀπαίτησι τοῦ εὐσεβοῦς πληρώματος γιὰ τὴν ἐπίλυσιν τοῦ προβλήματος. Μὲ τὴν ἀνακοίνωσι αὕτη συγκροτεῖτο μιὰ ἄτυπη Ἐπιτροπὴ γιὰ τὴ μελέτη τοῦ ζητήματος. Καὶ ἐνῶ τὰ ὀρισθέντα μέλη τῆς Συνόδου ἀναγράφονταν ἐπωνύμως καὶ μὲ τὸν τίτλον τῆς Μητρόπολης, γιὰ τὰ ἄλλα δυὸ μέλη, ποὺ ὀρίσθησαν ἀπὸ τὸ χῶρον τῶν ἐμπερίστατων Ἀρχιερέων, ἡ ἀνακοίνωσι ἀνέφερε ὅτι «μετέχουν καὶ οἱ δυὸ Ἀρχιερεῖς, οἱ ὁποῖοι προσφάτως ἐπεσκέφθησαν τὰ γραφεῖα τῆς Συνόδου»!! Οὔτε τίτλος Μητρόπολης, οὔτε ὄνομα Ἀρχιερέως. Καὶ νὰ σκεφθεῖ κανεὶς ὅτι οἱ δυὸ αὐτοὶ Ἀρχιερεῖς ἦταν ὁ ταπεινὸς καὶ ἀθόρυβος μακαριστὸς Μητροπολίτης Παραμυθίας Παῦ-

λος καὶ ὁ τότε Μητροπολίτης Τρίκκης καὶ Σταγῶν Σεραφεῖμ. Ὅποια προσβολὴ καὶ περιφρόνησι! Ἡ ἔκβασις ἦταν προκαθορισμένη καὶ ἡ ἀπόφασις προειλημμένη. Καὶ ἀποτέλεσμα ΟΥΔΕΝ.

Ἡ ἄδικη αὕτη ἀντιμετώπισις τῶν δικαιοκρινέων Ἀρχιερέων ἐπέτεινε τὴν ἀξίωσι τοῦ εὐσεβοῦς ποιμνίου. Καὶ κάτω ἀπὸ τὴν πίεσι αὕτη ἡ Ἐκκλησία τὸ Μάρτιον τοῦ 1991 συγκρότησε νέα Ἐπιτροπὴ. Αὕτη τὴ φορὰ μόνον ἀπὸ ἐν ἐνεργείᾳ Ἀρχιερεῖς. Ἡ νέα αὕτη ἐπιτροπὴ, γιὰ νὰ εἴμαστε εἰλικρινεῖς στὶς ἐκτιμήσεις μας, κατέβαλε σοβαρὴν προσπάθειαν νὰ ἐξευρεθεῖ λύσις στὸ πρόβλημα, ὅσο αὐτὸ ἦταν ἐφικτὸ μπροστὰ στὰ ποικίλα προσκόμματα καὶ τις ἀνιερὲς σκοπιμότητες. Ἦλθε σὲ ἐπαφὴ μὲ τοὺς ἐμπερίστατους Ἀρχιερεῖς καὶ οἱ τελευταῖοι ἀντιμετώπισαν τὸ ζήτημα μὲ πλήρη ἐπίγνωσι τῶν εὐθυνῶν καὶ τῆς ἀποστολῆς τους. Καὶ κατέληξαν οἱ δυὸ πλευρὲς σὲ μιὰ κοινῶς ἀποδεκτὴ πρότασις σὲ γενικὰς τουλάχιστον γραμμὰς. Καὶ ἐνῶ τὸ πρόβλημα ὅδευε πρὸς τὴ λύσις του, ποὺ θὰ ἔφερε τὴν πολυπόθητη ἡρεμία στὴν Ἐκκλησίαν μας, ἔστω καὶ μὲ σοβαρὰς προσωπικὰς θυσιὰς τῶν δικαστικῶς δικαιωθέντων Ἀρχιερέων, τὸ παντοδύναμον ἐκκλησιαστικὸν παρασκήνιον ἔδρασε καὶ πάλι. Καὶ ἡ προσπάθεια αὕτη κατέληξε, ὅπως ἀναμενόταν, σὲ ἀποτυχίαν. Τὸ σχέδιον τῆς κοινῆς ἀποδοχῆς πετάχθηκε στὸν κάλαθον τῶν ἀχρήστων καὶ τὸ μόνον ἀποτέλεσμα ἦταν ἡ ἰδρύσις μιᾶς καὶ μόνου Μητρόπολης, τῆς «Μητρόπολης Πύλης καὶ Μεσοχώρας» κάπου στὴ θησαυρικὴ γῆ, μὲ κέντρο τὰ χωριὰ Πύλη καὶ Μεσοχώρα καὶ περιφέρεια τὰ «προάστειά» τους! Ὅποιος ἐμπαιγμὸς καὶ ὁποία περιφρόνησι καὶ στὴν κανονικὴ τάξι καὶ

στις δικαστικές αποφάσεις και στις αγωνίες και στα αίσθήματα προσδοκίας του πιστού λαού.

Οι μεθοδεύσεις και τα τεχνάσματα συνεχίστηκαν, έτσι για να συντηρείται το θέμα, και κατέληξαν πολύ αργότερα στη δημιουργία νέων «προσωποπαγών» (βλ. αντικανονικών), Μητροπόλεων. Τη διαποίμανση δυο απ' αυτές ανέλαβαν δυο από τους παραπάνω Αρχιερείς. Σεβόμαστε την επιλογή τους, χωρίς να κρίνουμε, αν αυτή ή επιλογή, ενόψει των όσων ακολούθησαν, ήταν ή ενδεδειγμένη και ή προσήκουσα.

Η τότε εκκλησιαστική διοίκηση με αυτή τη μερική ψευδοτακτοποίηση έκλεισε το θέμα. Ακολούθησαν για τους υπόλοιπους νέες διώξεις και νέες ταλαιπωρίες, αλλά και μεγάλος αριθμός αποφάσεων του Άνωτατου Δικαστηρίου μας (ΣτΕ), με τις οποίες ακυρώθηκαν ως παράνομες, ή μία μετά την άλλη, οι πράξεις και οι ενέργειες της Έκκλησίας. Μέχρι που φθάσαμε, για να τεθεί φραγμός στις δικαστικές προσβάσεις, στα άνυπόστατα και αντικανονικά «έπιτίμια άκοινωνησίας», που έπιβλήθηκαν στους τρεις πλέον έναπομείναντες Μητροπολίτες Σεβασμιωτάτους Θεολόγο, Κωνσταντίνο και Νικόδημο.

Δέν θα προχωρήσουμε στην καταγραφή όλων εκείνων των μεθοδεύσεων, που ακολούθησαν μέχρι τον όριστικό ένταφιασμό του ζητήματος από τη σημερινή εκκλησιαστική ήγεσία παρά τις πολλές «προεκλογικές» της υποσχέσεις και τη σκόπιμη επίδειξη «δῆθεν» καλής διάθεσης. Ο χρόνος όμως ἔρχεται και παρέρχεται. Τα γεγονότα είναι εκείνα που μένουν και καταγράφονται. Και μαζί με τα γεγονότα σημαδεύονται και τα πρόσωπα εκείνα που συνδέθηκαν και με τη δημιουργία και με τη συντήρηση του προβλήματος. Και όλοι αυτοί, οι δημιουργοί, οι συμμετοχοί και οι συνεπύθνυοι, θα πρέπει να αίσθάνονται βαρύνοντες

τον έλεγχο της συνείδησής τους. Ειδικότερα μάλιστα εκείνοι από τους πρωταγωνιστές, οι οποίοι με το πέρασμα των ετών εύρισκονται πολύ κοντά στη θύρα της έξόδου από την παρούσα ζωή. Γιατί είναι κοινή διαπίστωση ότι όλα όσα τραγικά και παράδοξα έκδιπλώθηκαν μέσα σ' αυτή την τριακονταετία, αποτελούν πράγματι όνειδος που στιγματίζει τη διοίκηση της Έκκλησίας μας. Και έτσι ασφαλώς θα το καταγράψει και ο εκκλησιαστικός ιστορικός του μέλλοντος.

ΕΠΙΜΕΤΡΟ. "Ας ξεφύγουμε κάποτε από τους έορτασμούς των έπετειών για τη συμπλήρωση κάποιων ετών αρχιερατείας, που με κοσμικό πνεύμα και έγωιστική διάθεση προβάλλονται από τις περιοδικές εκδόσεις των οίκειών Μητροπόλεων, μάλιστα δὲ τὰ τελευταῖα χρόνια πάρα πολύ συχνά, και ἄς σταματήσουμε με δέος και περίσκεψη πολλή στη θλιβερή επέτειο των τριάντα ετών από τότε που διαπράχθηκε, με συνεχή ροή, το μεγαλύτερο εκκλησιαστικό άνοσιούργημα. Και ἄς προσπαθήσουμε να επαναφέρουμε τὰ πράγματα, όσο υπάρχει ακόμη καιρός, στην κανονική τους τροχιά «ὡς λόγον ἀποδώσונτες».

Συν.

ΕΛΕΥΘΕΡΗ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗ

Δεκαπενθήμερο Δελτίο

Έκκλησιαστικής Ένημέρωσης

Ίδιοκτήτης

ὁ Μητροπολίτης

Άττικής και Μεγαρίδος

ΝΙΚΟΛΗΜΟΣ

Διεύθυνση

19011 Αϋλών Άττικής

Τυπογραφείο Κωνσταντίνου Σανιδά

Ίωαννίνων 6, Μοσχάτο

Ποιμαντικές Ἐπισημάνσεις ἀπ' τὴν Παγκόσμια Ὁρθοδοξία

Ἡ Ὑπακοὴ καὶ ὁ Λαϊκός.

(Τὸ χεῖμενο, ποὺ ἀκολουθεῖ, εἶναι μετάφραση ἄρθρου Ἀμερικανοῦ Ὁρθόδοξου ἱερέα, ποὺ ἀνήκει στὴν Ἐκκλησία τῆς Ρωσικῆς διασποράς. Πρῶην Ρωμαιοκαθολικὸς ὁ συγγραφέας, μὲ τὸ ἄρθρο αὐτὸ θέλει νὰ προφυλάξει τοὺς προσήλυτους τῆς Πατρίδας του, ποὺ ἀσπάζονται τὴν Ὁρθοδοξία, ἀπὸ πλάνες ψευδοευσεβῶν Ὁρθοδόξων. Ὅσα, ὅμως, γράφει, ἰσχύουν 100 % καὶ γιὰ μᾶς τοὺς Ἕλληνες Ὁρθόδοξους. Ση μ. Μεταφρ.).

Ὁρθόδοξος Χριστιανὸς εἶναι ἐξ ὀρισμοῦ ἐκεῖνος, ποὺ ἀγωνίζεται νὰ βιώνει τὶς ἀπαιτήσεις τοῦ Ὁρθόδοξου τρόπου ζωῆς, ὅπως μᾶς τὸν παρέδωσε ἡ Ἁγία Γραφή καὶ ἡ Παράδοση. Ἐπιμελὴς παρακολούθηση τῶν ἱερῶν ἀκολουθιῶν, συχνὴ συμμετοχὴ στὰ Μυστήρια, τήρηση τῶν ἐποχιακῶν νηστειῶν, προσφορὰ ἐλεημοσύνης καὶ ἀγάπης, κτλ, ἀποτελοῦν ἓνα *minimum* ἀπαιτήσεων γιὰ ὅσους ἀκολουθοῦν τὸν Ἰησοῦ Χριστό. Αὐτὴ ἡ ἱερὴ ὑπακοή, ἐν τούτοις, εἶναι μόνον ἡ ἀρχὴ γιὰ ὅποιον θέλει νὰ ὀνομάζεται Χριστιανός. Τὰ πρῶτα βήματα τῆς Χριστιανικῆς ζωῆς, σύμφωνα μὲ ὅσα μᾶς δίδαξε ὁ Κύριος: «ἐάν ἀγαπᾶτε με τὰς ἐντολὰς τὰς ἐμὰς τηρήσατε... Ὁ ἔχων τὰς ἐντολὰς μου καὶ τηρῶν αὐτάς, ἐκεῖνός ἐστιν ὁ ἀγαπῶν με. Ὁ μὴ ἀγαπῶν με τοὺς λόγους μου οὐ τηρεῖ» (Ἰωάν. ιδ' 14,21,24). Μὲ αὐτὸ τὸ πνεῦμα ὁ ἅγιος Παῖσιος Βελιτσκόφκυ γράφει: «*Ἡ πιστὴ πῆρση τῶν ἐντολῶν καὶ τῶν λόγων τοῦ Θεοῦ δὲν εἶναι τίποτε ἄλλο, παρὰ ἡ τέλεια ὑπακοὴ πρὸς τὸν Χριστὸ τὸν Κύριο*».

Αὐτὰ τὰ πρῶτα βήματα τῆς ὑπακοῆς εἶναι θεμελιώδη. Δὲν μπορεῖ κανεὶς νὰ τὰ παραβλέψει. Ἐν τούτοις, ὡς ξεκίνημα τῆς σκληρῆς πορείας διὰ τῆς στενῆς ὁδοῦ πρὸς τὴ βασιλεία τῶν Οὐρανῶν, δὲν εἶναι καὶ τόσο ἐλκυστικὰ γιὰ τοὺς νέους Ὁρθόδοξους Χριστιανούς. Συχνὰ ἀγνοοῦνται. Γιὰ τὸ λόγο αὐτό, ὁ ἱερέας, ποὺ ἐργάζεται μεταξὺ προσήλυτων, πρέπει νὰ ἐπιμένει στὴν ἐφαρμογὴ τῆς παραπάνω ρουτίνας εὐσέβειας, μὲ στόχο, ὅχι τόσο νὰ δοκιμάσει τὴν ὑπακοή τους, ὅσο νὰ ἀγγίσει στὴν καρδιά τους μᾶλλον

παρὰ στὸ νοῦ. Μὲ τὰ λόγια τοῦ ἁγίου Ἰωάννου τῆς Κροστάνδης: «*Εἶναι πολὺ ἐπικίνδυνον νὰ ἀναπτύσσουμε-ἐκπαιδεύουμε-τὴν ἀντίληψη, τὸ λογικόν, καὶ νὰ ἀγνοοῦμε τὴν καρδιά. Πρέπει, πάνω ἀπ' ὅλα, νὰ φροντίζουμε γιὰ τὴν καρδιά, γιατί ἡ καρδιά εἶναι ἡ ζωή... Ἔτσι θὰ μπορέσουμε νὰ προσανατολίσουμε τὶς σκέψεις, τὶς ἐπιθυμίες, τὶς τάσεις ἑνὸς ἀνθρώπου γιὰ ὅλη του τὴ ζωή*».

Πολλοὶ προσήλυτοι μένουν σ' αὐτὸ τὸ ἀρχικὸ στάδιο τῆς ὑπακοῆς στὶς ἀρχές τοῦ Ὁρθόδοξου τρόπου ζωῆς. Κάποιοι, πάλι, σ' ὅλη τους τὴ ζωὴ ἀντιστέκονται σ' αὐτόν. Σ' ἐκείνους, ὅμως, στοὺς ὁποίους ἔχει δοθεῖ νὰ πᾶνε βαθύτερα, πρὶν πέρα ἀπὸ τὸ νηπιακὸ γάλα τῆς πνευματικῆς ζωῆς, προσφέρεται ἡ ἐμπειρία τοῦ «δυνατοῦ κρασιοῦ» τῆς Ὁρθόδοξης ὑπακοῆς. Σκοπὸς τούτου τοῦ μικροῦ δοκιμίου εἶναι νὰ μελετήσῃ αὐτὸ τὸ εἶδος τῆς ὑπακοῆς στὴ ζωὴ ἑνὸς λαϊκοῦ Ὁρθόδοξου Χριστιανοῦ, τῆς ὑπακοῆς, ποὺ τὴν κάνει σὲ ἓνα πνευματικὸ Πατέρα.

Υπάρχουν τρεῖς γενικὲς ἀρχές, ποὺ ἔχουν ἐφαρμογὴ ἐδῶ. Πρῶτον, πρέπει νὰ διακρίνουμε τὴ διαφορὰ ἑνὸς Γέροντα ἀπὸ ἓνα πνευματικὸ Πατέρα. Ὁ Γέροντας ἐνεργεῖ τὴν προφητικὴ διάσταση τῆς Ἐκκλησίας καὶ ὡς ἐκ τούτου, μπορεῖ νὰ γίνεταί ἀποδέκτης τῆς ὑπακοῆς τῶν πιστῶν, ὡς αὐτός, ποὺ πράγματι ἀποκαλύπτει τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ στοὺς ἄλλους. Στὴν πραγματικότητα σήμερα, ἔχουν ἐκλείψει οἱ Γέροντες ἀπὸ τὸ πρόσωπο τῆς γῆς, καὶ ἐκεῖνοι, ποὺ διεκδικοῦν τὴν ιδιότητα τοῦ Γέροντα, ἢ ἐπιτρέπουν σ' ὅσους τοὺς ἀκολουθοῦν νὰ τοὺς ἀπονέ-

μουν αυτόν τον τίτλο-ιδίως έδώ στην 'Αμερική, όπου η 'Ορθοδοξία είναι τόσο άνω-ριμη-δέν υπηρετούν την 'Ορθοδοξία. Πάρα πολλοί δυτικοί προσήλυτοι στην 'Ορθοδοξία, άβουλοι και χωρίς αυτόπτεποίηση, είναι προθυμότατοι να παραιτηθούν από τη δική τους κοινή λογική και κρίση και να την παραδώσουν σε κάποιον άλλον. 'Η μέχρι λατρείας, όμως, προσκόλληση σε προσωπικότητες είναι παντελώς ξένη προς την 'Ορθοδοξία.

Δεύτερον, η ύπακοη σε Πνευματικό δεν σημαίνει τόσο τήρηση οδηγιών, όσο το να ακολουθεί κανείς κάποιον, που προηγείται. Δεν πρέπει ο Πνευματικός να βλέπει τον έαυτό του σαν το πρόσωπο, που διατάζει, αλλά σαν οδηγό, που πηγαίνει μπροστά από τους λαϊκούς, τους όποιους έχει αναθέσει ο Θεός στη φροντίδα του, και τους οδηγεί με τα λόγια και τα έργα του. Οι βίοι των αγίων είναι γεμάτοι από τέτοια παραδείγματα. 'Η σχέση του λαϊκού με τον Πνευματικό του δεν έχει νομικίστικη χροιά. Δεν προϋποθέτει κάποιους όρκους ύπακοης (αν και, ως προϊόν έλεύθερης έπιλογής, η σχέση ενός Πνευματικού με το τέκνο του μπορεί να είναι πολύ δεσμευτική). Μάλλον πρόκειται για ένα ζωντανό δεσμό μεταξύ δυο ζωντανών ψυχών, όπου η μια είναι πιο έμπειρη από την άλλη, ικανή να δείξει ένα δρόμο, γιατί έχει ήδη άρχισει να τον βαδίζει, καθ' ην στιγμή η άλλη είναι πρόθυμη να την έμπιστευθεί και να την ακολουθήσει. 'Ο μακαριστός π. 'Ιωάννης, για πολλά χρόνια Πνευματικός στη Μονή Βαρλαάμ, ο όποιος είχε πολλά πνευματικά τέκνα μεταξύ των μοναχών, έλεγε: «'Η σοφία της πνευματικής ζωής έχει καταγραφεί με ακρίβεια από τους αγίους Πατέρες στα κείμενά τους, όμως, αυτά, που έγραψαν, μπορούν να γίνουν πλήρως κατανοητά μόνον όταν τα βιώσει κανείς». 'Ο πνευματικός Πατέρας πρέπει να βιώνει αυτές τις άρχές, με όση δύναμη διαθέτει και ανάλογα με τη χάρη, που του έχει δοθεί. «Σε όσους άπευθύνονται σε μένα», έλεγε ακόμα ο π. 'Ιωάννης, «παρά το λίγο μυαλό μου, λέω τη γνώμη μου, αλλά μετά προσθέτω: Έκέψου, πάντως, και συ το θέμα». 'Ο Πνευματικός δεν άσκει πιέσεις, δεν

δίδει διαταγές. Μάλλον, παίρνει το πνευματικό του παιδί από το χέρι και το καθοδηγεί στο δρόμο του με λεπτότητα, αλλά σταθερά.

Τρίτον, αυτοί, που μπορούν να δώσουν πνευματική καθοδήγηση είναι σήμερα τόσο λίγοι ώστε ένας λαϊκός πρέπει να προσέξει πάρα πολύ πριν θέσει τον έαυτό του κάτω από την ύπακοη Πνευματικού. (Έδώ πρέπει να διευκρινίσουμε ότι ο ιερέας, που έσομολογεί πιστούς και ο όποιος δίδει κάποιες συμβουλές κατά τη διάρκεια του Μυστηρίου, μπορεί να είναι, αλλά μπορεί και να μην είναι ο Πνευματικός όποιου πηγαίνει σ' αυτόν για έσομολόγηση. 'Η σχέση για την όποια μιλάμε έδώ είναι πολύ βαθύτερη, πολύ στενότερη από τη σχέση των έσομολόγων ιερέων κάθε ένορίας και των μετανοούντων πιστών). 'Ο σπουδαίος Γέροντας του 19ου αιώνα Μακάριος, της Μονής 'Οπτιμα, έγραφε σε ένα λαϊκό: «Είναι, όπωςδήποτε, μεγάλη παρηγοριά και βοήθεια να βρούμε για το δρόμο μας κάποιον οδηγό, κάτω από τη σοφή καθοδήγηση του όποιου η βούλησή μας να θεραπευθεί από την υπερφίαλη αυτόπτεποίησή της και το μυαλό μας απ' τον αυτόθουμασμό. Άλλά στις μέρες μας, είναι πολύ δύσκολο να βρούμε κάποιον». "Αν ήταν ήδη δύσκολο πριν από εκατό χρόνια, κατά τις τελευταίες μέρες της γεμάτης από τη Χάρη του Θεού Ρωσίας, να βρεθεί Πνευματικός, πόσο πολύ πιο δύσκολο είναι για μās σήμερα! Σύγχρονος του Γέροντα Μακαρίου, και ο ίδιος μεγάλος πνευματικός οδηγός, ο άγιος Έπίσκοπος 'Ιγνάτιος Μπριαντσανίνωφ, καθιστούσε προσεκτικά τα πνευματικά του παιδιά: «Φαντασμένοι και φίλαυτοι άρέσκονται να διδάσκουν και να δίνουν κατευθύνσεις. Δεν τους ενδιαφέρει πόσο άξίζει η συμβουλή τους. Δεν τους άπασχολεί το ότι μπορεί να προκαλέσουν άνεπανόρθωτη βλάβη στον πλησίον τους με τη λανθασμένη συμβουλή τους, την όποια ο άπειρος άρχάριος τη δέχεται με άπερίσκεπτη έμπιστοσύνη... Θέλουν να έντυπωσιάσουν τον άρχάριο και να τον ύποτάξουν ήθικά. Θέλουν τον έπαινο των ανθρώπων. Θέλουν να τους θεωρεί ο κόσμος αγίους, χαρισματικούς γέροντες, δασκάλους με

πνεῦμα διορατικό. Θέλουν νὰ τρέφουν τὴν ἀκόρεστη ματαιοδοξία τους». Πῶς μπορεῖ, λοιπόν, ἕνας λαϊκός, πὺν προοδεύει πέρα ἀπὸ τὴν καθημερινὴ ρουτίνα τῆς εὐσεβοῦς ζωῆς-νηστεία, ἀγρυπνία, προσευχή, κτλ.- νὰ βρεῖ τὴν καθοδήγηση, τὴν ὁποία ἡ ψυχὴ του χρειάζεται γιὰ νὰ ἀναπτυχθεῖ περισσότερο; Σὲ πολλὲς περιπτώσεις, ἕνας ἐνοριακὸς ἱερέας μπορεῖ νὰ τοῦ συστήσει κάποιον σοφὸ ἀπὸ τὸ μοναστικὸ χῶρο, πὺν μπορεῖ νὰ τὸν καθοδηγήσει. Ἄν ἀποτύχει, ἡ συμβουλὴ τοῦ Ἐπισκόπου Ἰγνατίου εἶναι νὰ ἀναζητήσει (ὁ λαϊκός) *τό θέλημα τοῦ Θεοῦ στὶς Γραφές*», ἱκετεύοντας τὸ Θεὸ νὰ στείλει τὴ βοήθειά Του. Μπορεῖ κάποτε ὁ Θεὸς νὰ τοῦ στείλει ἕνα σοφὸ σύμβουλο, ἕναν Πνευματικὸ. Μέχρι τότε ὅμως, ὁ λαϊκὸς πρέπει νὰ περιμένει μὲ ὑπομονή, χωρὶς νὰ ἀγωνιᾷ καὶ νὰ βιάζεται νὰ μπεῖ κάτω ἀπὸ τὴν καθοδήγηση ὁποιοιδήποτε. Κινδυνεύει νὰ γίνεῖ *«δοῦλος ἀνθρώπων»* (Α' Κορινθ. ζ' 23) μᾶλλον παρὰ τοῦ Θεοῦ. Ἄν, τελικὰ, ὁ Θεὸς σοῦ στείλει ἕναν Πνευματικὸ, τότε, γράφει ὁ Ἐπίσκοπος Ἰγνατίος *«μὲ δάκρυα καὶ μὲ στεναγμούς ἀπὸ καρδίας ἱκέτευε τὸ Θεό, νὰ μὴν ἐπιτρέψει νὰ ξεφύγεις ἀπὸ τὸ πανάγιο θέλημά Του καὶ νὰ ἀκολουθήσεις μιὰ πεπτωκυῖα ἀνθρώπινη θέληση, εἴτε τὴ δική σου, εἴτε τοῦ πλησίον σου-τοῦ πνευματικοῦ συμβούλου σου (τοῦ Πνευματικοῦ σου)»*. Στὴν ἴδια γραμμὴ κινούμενος ὁ Γέροντας Μακάριος ἔγραφε σὲ ἕνα πνευματικὸ του παιδί: *«Θὰ προσπαθῶ νὰ σοῦ ἀπαντῶ ὅσο καλύτερα μπορῶ, ἀλλὰ ἐσὺ πρέπει νὰ προσεύχεσαι. Προσευχήσου νὰ μοῦ δώσει ὁ Θεὸς τὴν ἱκανότητα νὰ σοῦ λέω τὰ σωστά λόγια, πὺν θὰ σὲ βοηθήσουν»*.

Ἕνα ἀπὸ τὰ σημεῖα, μὲ τὸ ὁποῖο ὁ λαϊκὸς μπορεῖ νὰ ἀναγνωρίσει τὸν Πνευματικὸ του, εἶναι τὸ ἔξης: ἕνας πνευματικὸς ὁδηγὸς δὲν διακατέχεται ἀπὸ τὴν ἐπιθυμία νὰ δίνει στὸν καθένα συμβουλές. Ἀντίθετα, θεωρεῖ τὸν ἑαυτὸ του κενὸ καὶ ἀνίκανο, ὅπως ἔγραφε ὁ Γέροντας Μακάριος: *«Δέν σοῦ ἔχω πῆ τίποτε, πὺν νὰ εἶναι δική μου ἐπιπόνηση. Ὅλα ὅσα λέγω προέρχονται ἀπὸ τὰ γραπτὰ τῶν Πατέρων. Δικὴ μου εἶναι μόνο ἡ ταπεινὴ ἐργασία νὰ διαλέγω γνῶμες κατάλληλες γιὰ τὴν περίπτωσή σου»*. Ὁμοίως, ὁ ἐπίσκοπος Ἰγνα-

τίος λέγει ὅτι *«οἱ Πατέρες μᾶς ἀπαγορεύουν νὰ δίνουμε συμβουλές στὸν πλησίον μας ἀπὸ μόνοι μας, χωρὶς νὰ μᾶς τὸ ζητήσει. Τὸ νὰ δίνουμε ἀπὸ μόνοι μας συμβουλές, εἶναι σημάδι ὅτι θεωροῦμε τὸν ἑαυτὸ μας κάτοχο πνευματικῆς γνώσεως καὶ ἀξίας, σημάδι καθαροῦ ἐγωῖσμοῦ καὶ αὐταπάτης»*. Πόσοι ἀπὸ τοὺς «Πνευματικούς» σήμερα μποροῦν νὰ ἀντέξουν σ' ἕνα τέτοιο τέστ; Παρὰ ταῦτα ὑπάρχουν μερικοὶ ἀληθινοὶ πνευματικοὶ ὁδηγοί, πὺν δίνουν συμβουλές μὲ φόβο Θεοῦ καὶ μόνο ὅταν τοὺς ζητηθεῖ. Ἀναγνωρίζοντας τὴ θλιβερὴ ἀνεπάρκειά τους, δὲν προσδοκοῦν αὐτόματη ὑπακοή, ἀλλὰ τὸ ἀφήνουν στὴν κρίση τοῦ πνευματικοῦ τους παιδιοῦ. Μὲ αὐτὸ τὸν τρόπο προστατεύουν καὶ τὸν ἑαυτὸ τους καὶ τὰ πνευματικὰ τους τέκνα. Ὁ πνευματικὸς ὥριμος λαϊκός, ἐν τούτοις, γνωρίζει ὅτι ἂν ὑπακούει στὸν Πνευματικὸ του σὲ κάθε τί, πὺν δὲν ἔρχεται σὲ σύγκρουση πρὸς τὸ νόμο τοῦ Θεοῦ καὶ τὴν κοινὴ λογικὴ, τὴν ὁποία τοῦ ἔχει δώσει ὁ Θεός, σὲ καμιά περίπτωση δὲν πρόκειται νὰ ἐγκαταλειφθεῖ ἀπὸ τὸ Θεό.

Ὅποιος διαβάσει ἀρκετὰ τὰ συγγράμματα τῶν ἁγίων Πατέρων καὶ τοὺς βίους τῶν ἁγίων θὰ διαπιστώσει, ὅτι ὅσα εἶπαμε παραπάνω σχετικὰ μὲ τὸ λαϊκὸ καὶ τὴν ὑπακοή, δὲν εἶναι παρὰ μιὰ χλωμὴ ἀντανάκλαση αὐτοῦ, πὺν ἦταν κάποτε ἡ Ἐκκλησία. Σήμερα, ὅμως, ἡ στάθμη τῆς πνευματικότητας στὴν ἐκκλησιαστικὴ ζωὴ εἶναι τόσο χαμηλὴ, ὥστε τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ γιὰ τοὺς λαϊκοὺς εἶναι νὰ ἀρκοῦνται στὸ διακαὴ πόθο νὰ τεθοῦν στὴν ὑπακοή κάποιου Πνευματικοῦ. Τὸ νὰ βιάζονται νὰ πᾶνε πρὸ πέρα ἀπ' αὐτὸ τὸ σημεῖο, εἶναι ὄχι μόνο ἐπικίνδυνο, ἀλλὰ θέτει ὑπὸ ἀμφισβήτηση τὴν πρόνοια τοῦ Θεοῦ. Ἡ πνευματικὴ πρόοδος τοῦ λαϊκοῦ εἶναι δυνατή. Σήμερα, εἶναι πολὺ, πολὺ ὀργὴ καὶ κοπιώδης. Παρὰ ταῦτα ὑπάρχει. Ὁ ἐπίσκοπος Ἰγνατίος λέει: *«Εἶναι μεγάλο τὸ μυστήριον τοῦ Θεοῦ καὶ μεγάλη εὐλογία γιὰ μᾶς τὸ ὅτι μποροῦμε νὰ τρεφόμεστε ἀπὸ τὰ ψυχία, πὺν πέφτουν ἀπὸ τὸ τραπέζι τῶν Πατέρων. Αὐτὰ τὰ ψυχία μπορεῖ νὰ μὴν εἶναι χορταστικὴ τροφή, μποροῦν ὅμως, νὰ μᾶς προστατεύσουν ἀπ' τὸν πνευματικὸ θάνατο»*.

π. Ἀλέξιος Young